

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Sheida Norbakhsh Kirlappos, (sheno1),
Granskad av: Gunhild Aggeryd Zackrisson, (gunag4), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-03

Giltig till: 2028-02-25

Njurar – ultraljudsundersökning inom radiologi, SÄS

Förändringar sedan föregående version

Ersatt transducertext med tabell. Tillägg i dokumentationsinformation.

Sammanfattning

Beskrivning av ultraljudsundersökning vanligen vid hydronefrosfrågeställning men även vid misstänkt tumör, cysta/cystor, anläggningsvariation, fråga om läge, kontroll, residualurin, för personal på Radiologi SÄS.

Förutsättningar

SoS-kod: 950 XXX

Förberedelser

Inför undersökningen bör patienten inte ha mikterat (kissat) på två timmar.

Patienten

Patienten placeras liggande plant på rygg nära britskanten. Täckande plagg över buken avlägsnas och handdukar placeras för att skydda kläder.

Spädbarn placeras liggande på rygg på britsen/på magen på medföljande vuxen som ligger på britsen vid undersökningens start.

Små barn kan undersökas i famnen på medföljande vuxen. Denne sitter då på britsen vänd mot undersökande läkare/BMA med barnet mage mot mage i famnen så att undersökningen kan ske via ryggsidan.

Transducer/transducrar

CANON	Vuxen	i8CX1
	Barn	i8CX1, 10C1, 11L3
GE	Vuxen	C1-6
	Barn	C1-6, C2-9, 9L

Utförande

Undersökning

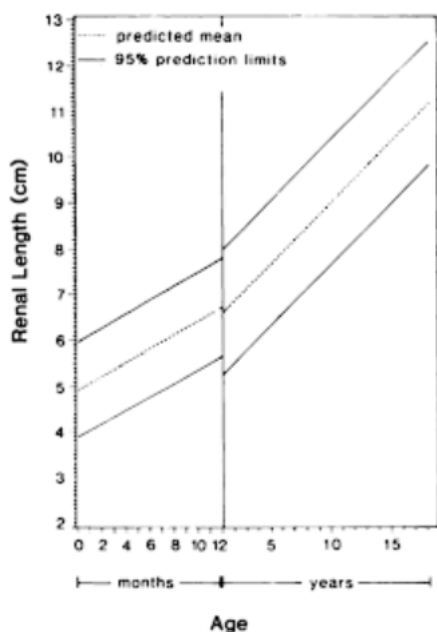
Läkare/BMA utför undersökningen.

I förekommande fall ska även urinblåseområdet bedömas, främst avseende eventuell vidgning av de distala uretärerna. Uppenbar patologi inom urinblåsan anges i svaret men i övrigt hänvisas till ställningstagande kring eventuell cystoskopi.

Sidoangivelse på bilderna.

För barn ska AP-mått på njurbäckenet på kortaxelvy över njuren anges.

Även njurarnas craniocaudala längd mäts och anges. Var god se diagram över normal njurstorlek vid olika åldrar nedan.

Vid undersökning av blöjbarn är det lämpligt att inleda undersökningen över urinblåseområdet då blåsan kan tömmas i samband med undersökningen.

Vid misstanke om ofullständig blåstömning, residualurin ska patienten efter initial undersökning hänvisas till wc och uppmanas att där ta tid på sig så att blåsan vid undersökning efter toalettbesöket är så tom som möjligt.

Blåsvolymen beräknas enligt formeln $B \times H \times D \times 0,52$.

Länk till [Helsingborgsmetoden](#).

Efter undersökningen

Informera om när och från vem patienten får svar.

Torka av transducern med Ytdesinfektion Plus.

Dokumentation

Undersökande läkare/BMA ändrar SoS-kod vid behov.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Sheida Norbakhsh Kirlappos, Leg. BMA och Sonograf, Radiologi SÄS

Innehållsgranskare

Gunhild Aggeryd Zackrisson, Specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok ultraljud, njurar, hydronefros, tumör, cysta/cystor, anläggningsvariation

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Sheida Norbakhsh Kirlappos, (shen01),

Granskad av: Gunhild Aggeryd Zackrisson, (gunag4),
Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-119

Version: 6.0

Giltig från: 2026-03-03

Giltig till: 2028-02-25